

Interreg

Co-funded by
the European Union

Estonia – Latvia

**ACCESS
ROUTES**

EE-LV00043

Access Routes

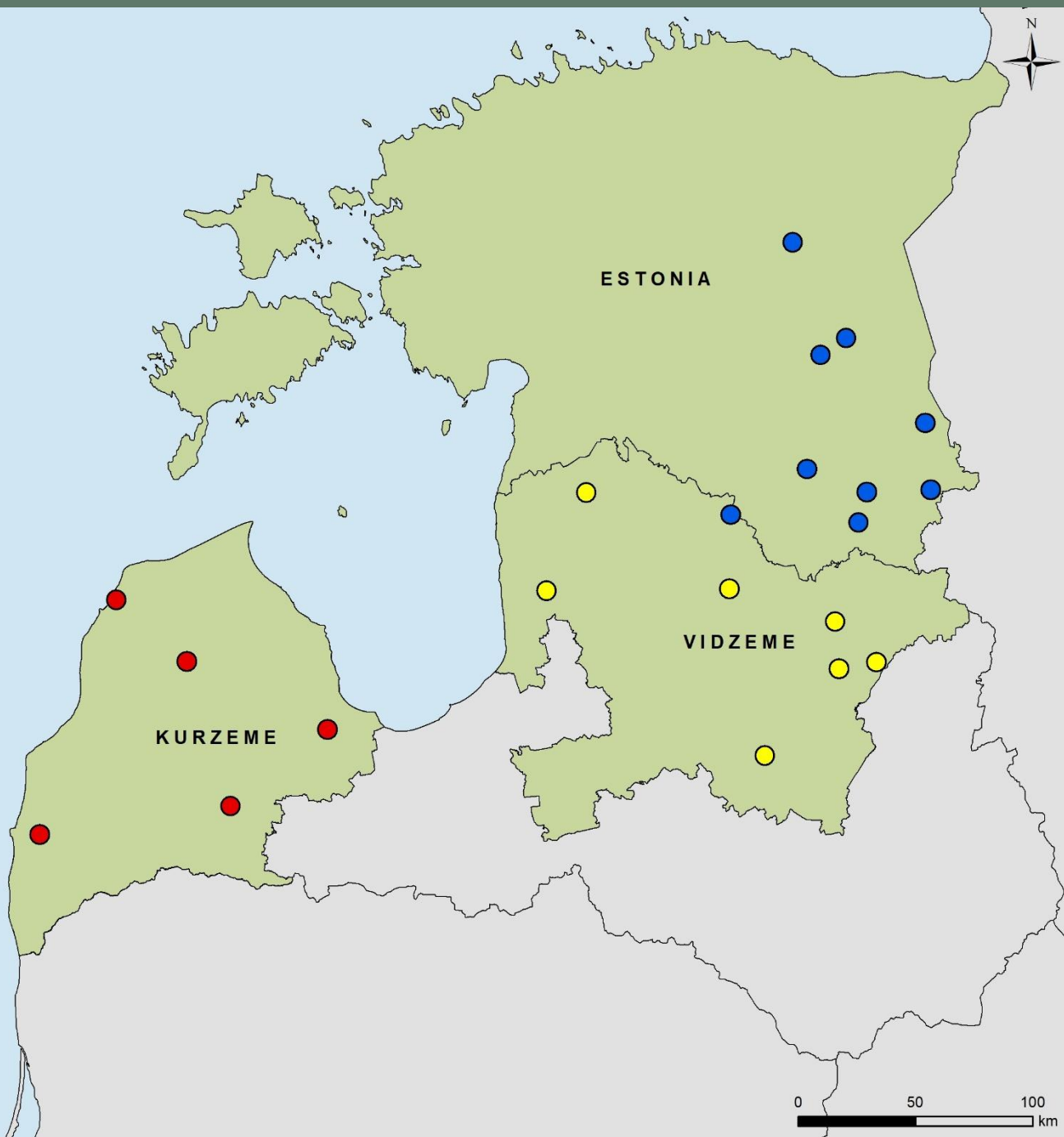
Alise Lūse

Projekta vadītāja

**KURZEMES
PLĀNOŠANAS
REĢIONS**

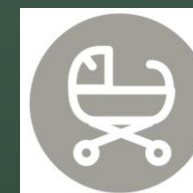
24.01.24. Saldus

Plānotie taktilie risinājumi

- 1) 5 Kurzemē
- 2) 7 Vidzemē
- 3) 5 Tartu novadā
- 4) 4 Voru novadā

+ QR kodi ar audio un piktogrammas

Taktilie info stendi

← Karumägi

Karumägi on kunstlikult tekkinud mägi kõrgusega 54 m merepinnast, mis rajati 2010. aastal suusaraja ehituse käigus tekkinud kändudest ja kividest.

Oma nime sai mägi karujälgede tõttu, mida ühel 2014. aasta talve-hommikul märkas varajane suusataja. Jäljed olid suusarajal ning ületasid kunstmäe üle tpu. Neid karujälgi leiti mujalgi rajal ja värskest sadanud lumel olid karujälged nii selged ning hästi jälgitavad, et töid kohale hulgaliselt teisi uudistajaid. Ilmselt oli noorkaru teekonna määranud metsisigade liikumine, kelle kannul karu Pikajalamäele sattus.

Teatavasti kasvab Pikajalamäe valli-depealsetel ja nõlvadel hulgaliselt tammesid, mille tõrusid metssead maustamas käivad. Kohati pööravad metssead ka metsaaluse põhjalikult segi nagu kartulipõllu ning ega siis suusaradagi puutumata jää.

Karumägi hill

Karumägi is an artificial hill standing at 54 m above sea level, created from tree stumps and stones left over after the construction of a skiing trail in 2010.

The mountain got its name from the bear tracks that were found by an early skier on a winter morning in 2014. The tracks were on the ski trail and crossed over the top of the artificial mountain. These bear tracks were also found elsewhere on the trail and on freshly fallen snow; they were so clear and easy to follow that

they drew a number of other onlookers. Apparently, the journey of the young bear had been determined by the movement of wild boars, after whom the bear happened upon Pikajalamägi hill.

A large number of oaks grow on the slopes and ridge tops of Pikajalamägi hill, the acorns of which the wild boars feed on. In some places wild boars also thoroughly disturb the forest floor as if it was a potato field – even the ski trail is not left untouched.

Skaneeri QR-kood ja vaata Videot. Video on ka vilpekeeles.
Scan a QR code and watch the video.

Pikajalamäe männikud ja sürjametsad

Pikajalamäele on iseloomulikke männikud ja sürjametsad ehk liigirikas okas- ja lehtmetsad. Siin kasvavad nii karbonaadirikas pinnasele kui ka happelisele humusrikkale mulisele substraadile kooresid. Mäe nõlvu katavad valdavalt noor, alles kujunev mets, millest on mähe ja kuuski. Siis aegamööda raudsiidni ja muud suurematel puudel tegutseda. Osalevad on sinise metsa teie kasvavad, osad muudki, millest tõukavad silma mäe nõlvale istutatud lehed. Sõltuvalt materjalist kasutatakse siin loomadele mitmesuguseid kaitsevahendeid: jänesekapsast, porsia ja muudki. Neutraalselt põrnuhumuslikele muldadele kasvavad aga sinilille ja kevadist esahelmed.

Metsas all kasvava taimele iseloomu määravad ära eelkõige valgus ja niiskus, samuti ka muldadele iseloomulikkus. Niiskust on vähem mäe tipul, veidi rohkem on seda nõlvadel ja kõrgel rööpmel all orus.

The pine and boreal forests of Pikajalamägi hill

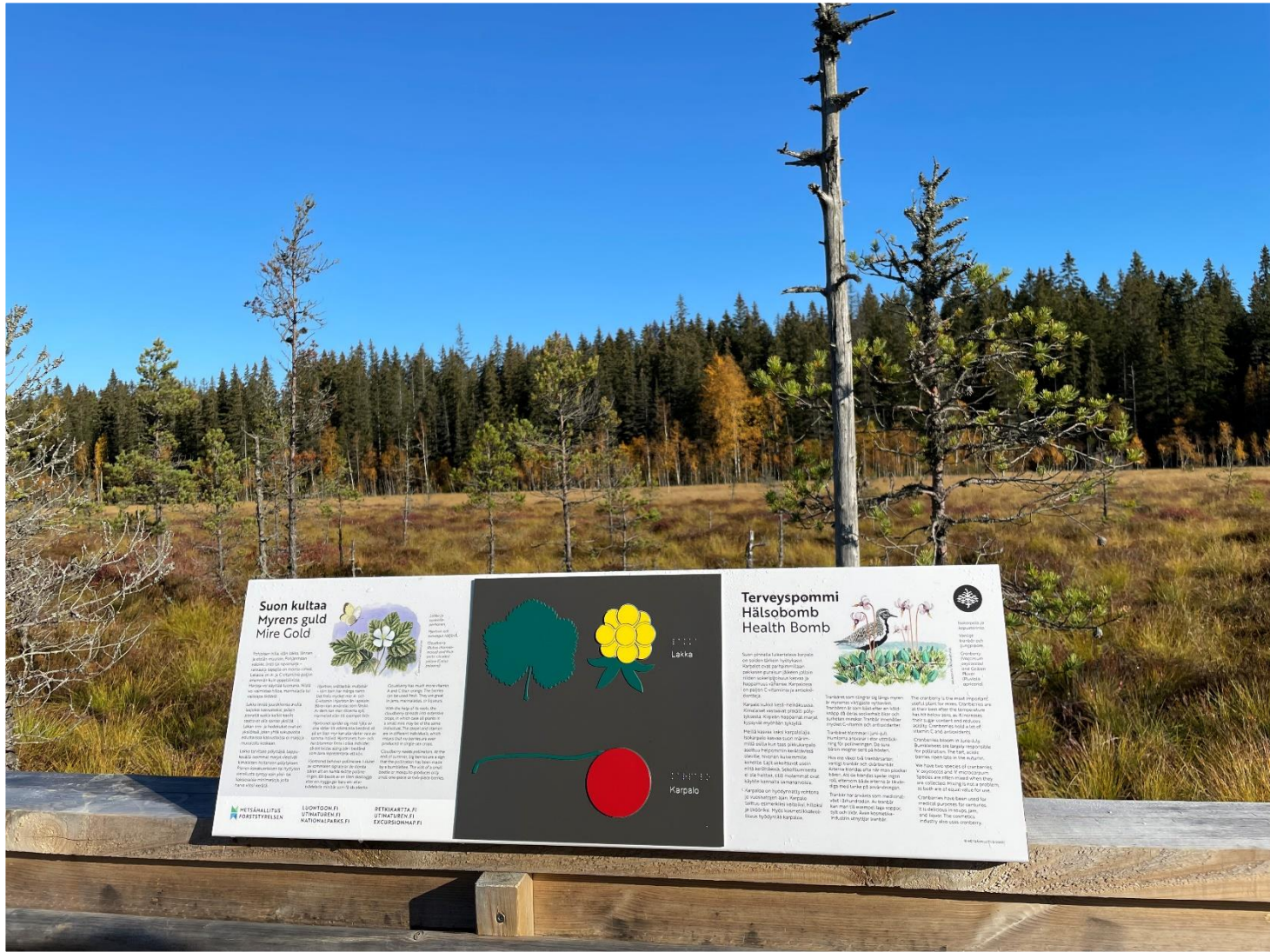
Pine and boreal forests of species-rich communities and deciduous forests are characteristic of Pikajalamägi hill. Plant communities suitable for both calcareous-rich and acidic, humus-rich soils grow on the slopes of the hill and are predominantly covered by a young forest. The slopes of the hill are predominantly covered by a young forest, dominated by pines and spruce. The forest is partly self-grown and partly planted, the most striking of which are the larches planted on the hillside. Depending on the forest site

type, we can find plants adapted to dry soils, such as wood louse, juniper, and hollyhock, in other areas with moist soil with larches and young pines.

The variety of the vegetation growing under the forest is determined primarily by light and moisture, but also by the characteristics of the soil. There is less moisture on the top of the hill, a little more on the slopes and the most in the valley bottom.

Skanneri QR-koodi ja vaata videot. Vahetage ka sõltuvalt. Scan a QR code and watch the video.

**Suon kultaa
Myrens guld
Mire Gold**

Myrenskrämmen är ett vackert och sällsynt växtslag som växer i våtmarker och myrmarker. Den är en viktig del av ekosystemet och har en stark lukt som avskräcker många djur. Växten är en viktig del av ekosystemet och har en stark lukt som avskräcker många djur.

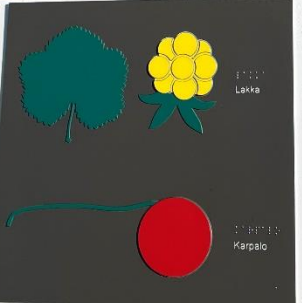
Lakka

Lakka är en vanlig växt i skogarna och på ängarna. Den är en viktig del av ekosystemet och har en stark lukt som avskräcker många djur. Växten är en viktig del av ekosystemet och har en stark lukt som avskräcker många djur.

Karpalo

Karpalo är en vanlig växt i skogarna och på ängarna. Den är en viktig del av ekosystemet och har en stark lukt som avskräcker många djur. Växten är en viktig del av ekosystemet och har en stark lukt som avskräcker många djur.

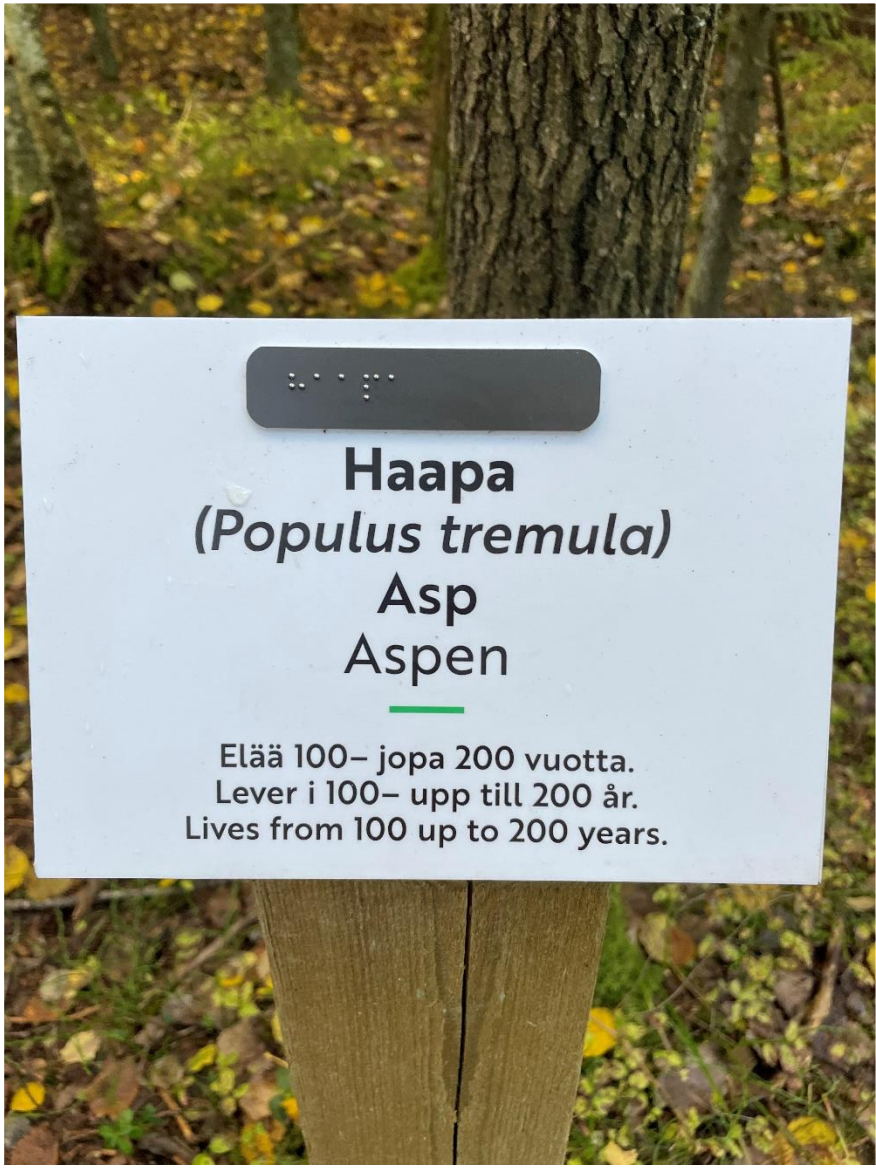
HETELÄLLITUS FORESTFELLEN LUONTON FI VUOLIJEN FI
STUKKALTA FI STUKKALTA FI STUKKALTA FI

**Terveyspomme
Hälsobomb
Health Bomb**

Terveyspomme on yksi tärkeistä kasveista, jotka kasvavat Suomessa. Se on erittäin arvokas ja sen käyttöä suositellaan. Växten är en viktig del av ekosystemet och har en stark lukt som avskräcker många djur.

**Elä 100- jopa 200 vuotta.
Lever i 100- upp till 200 år.
Lives from 100 up to 200 years.**

**Haapa
(*Populus tremula*)
Asp
Aspen**

**Elä 100- jopa 200 vuotta.
Lever i 100- upp till 200 år.
Lives from 100 up to 200 years.**

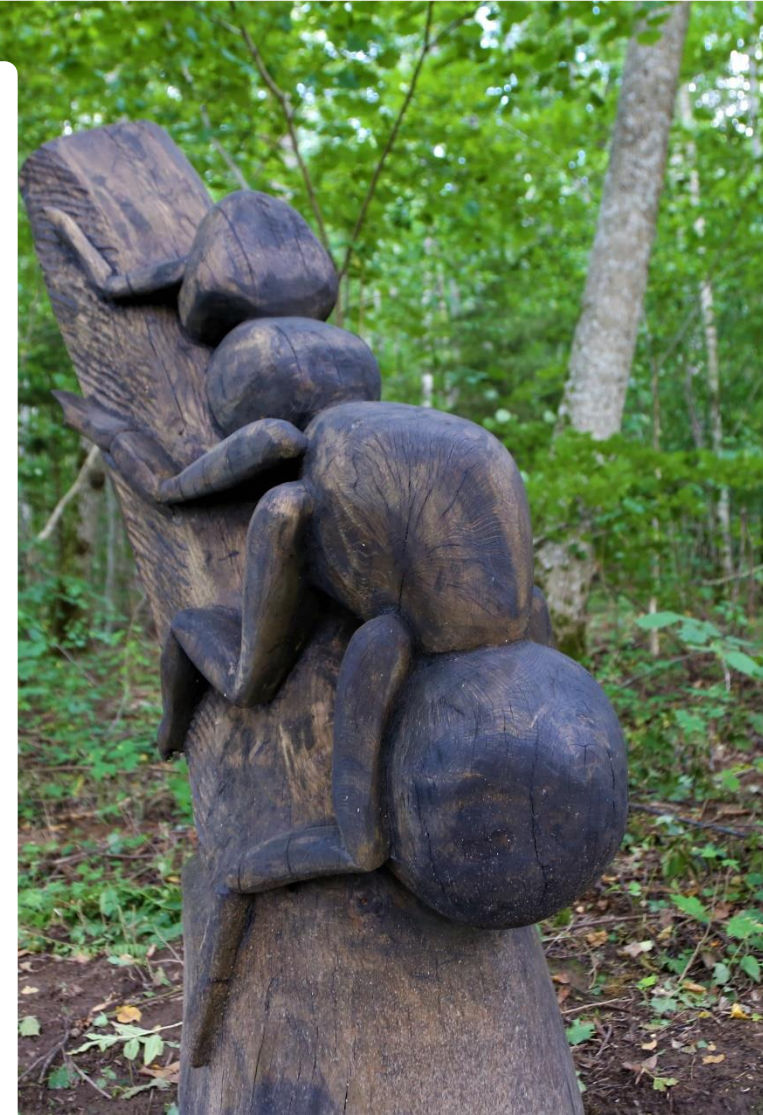
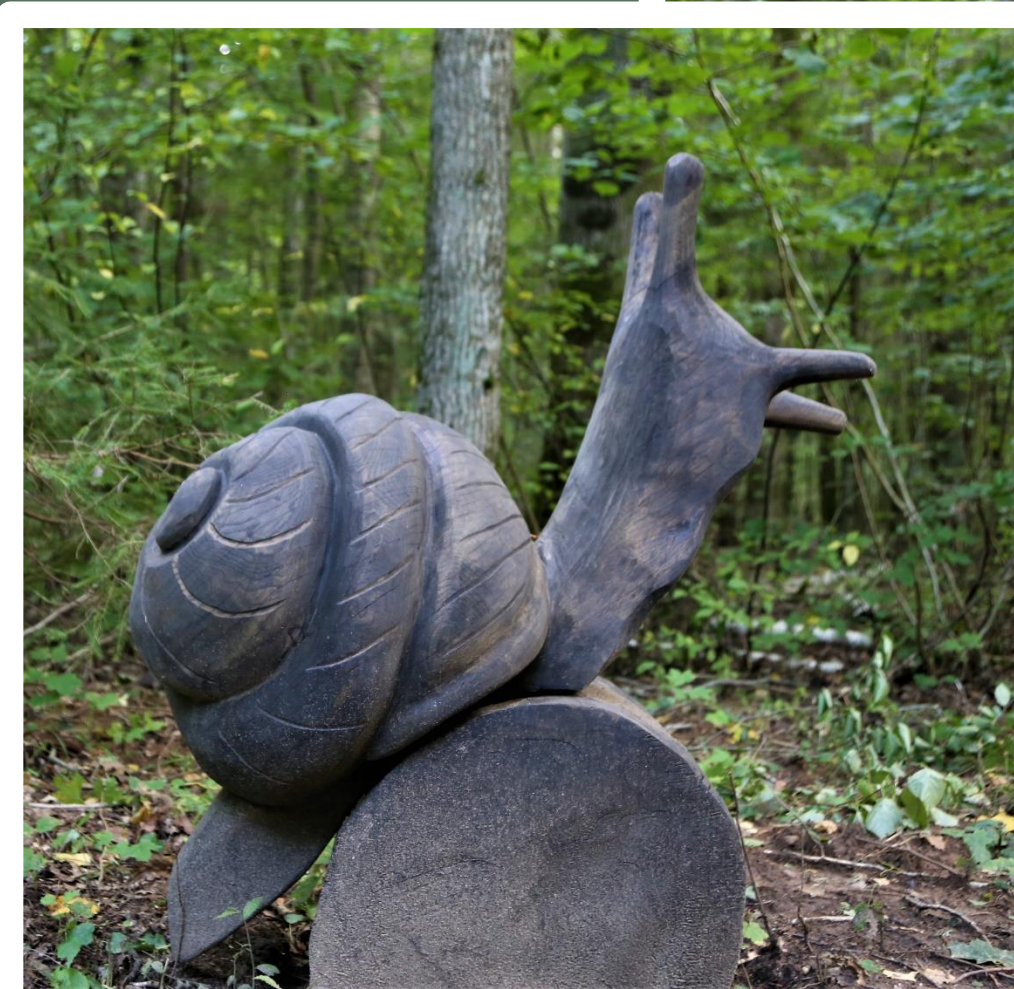

Taktilie objekti

Koka

Metāla

Betona, 3D tipa

Organiskā stikla

Citi paraugi

Can You Guess Which Is Older?

Fremont, 800-1300 C.E. These figures were created 870 to 1,700 years ago. Notice the long, angular bodies commonly used by Fremont rock art.

Paiute, Late 1800s C.E. Notice the distinct lines and curves of the rock to create Paiute petroglyphs from around 150 years ago.

Touch the Models
Can you feel differences between how Fremont and Paiute people carved petroglyphs?

Is it a spaceman?
This may look like a visitor from outer space, but is it likely? What might be on his head?

Headdress Motif
On these canyon walls, Fremont people drew many figures with animal-like horns and antlers. Could their drawings be depicting ceremonies performed by people wearing headdresses like the Fremont Era artifact pictured here?

A single feather from an eagle or hawk would make it lightweight for wearing.

Twine threaded through holes in the base of the horns likely attached them to a cap.

The headdress was woven with sheep's wool.

Partially reconstructed artifact. Photo courtesy of the Patuxent Museum, USGS Anderson Park, Utah.

Are the animal-human headdress figures on rock art the same as the headdress worn by a Paiute?

Fremont Indian State Park and Museum

● ATRAŠANĀS VIETA

1. GLĀBŠANAS STACIJAS ĒKA

2. PALĪGĒKA

4. DUŠA

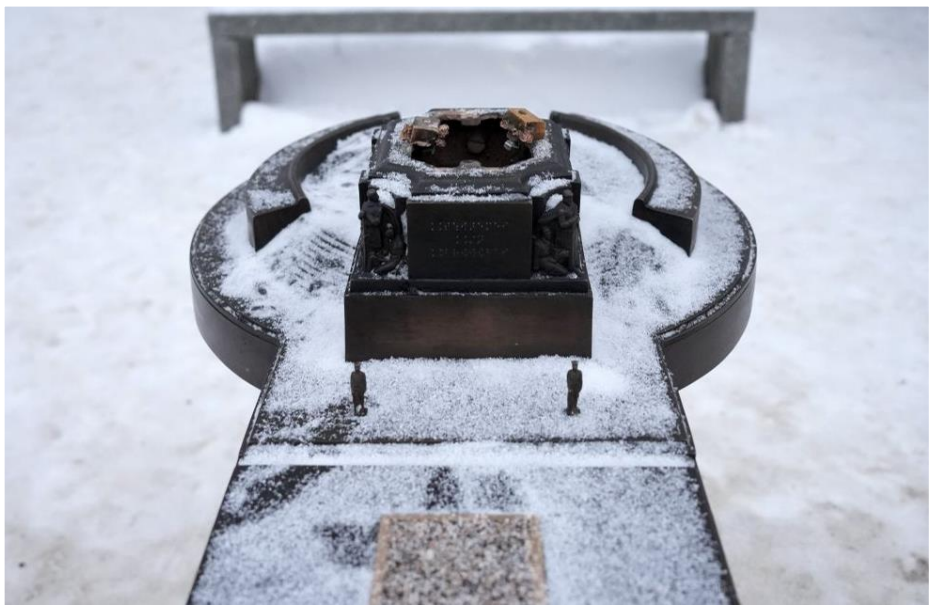
3. PLUDMALES PIEEJAMĪBAS KOMPLEKSS CILVĒKIEM AR INVALIDITĀTI

5. IZEJA UZ PLUDMALI

6. LIEPĀJAS PLUDMALE

7. BALTIJAS JŪRA

De Krijtberg in Amsterdam as a 2.5D textured relief

Raffael's Madonna of the Meadow

3D printing technique called Didu. The 3D-printing technique was developed by Estudios Durero, a design agency in Bilbao, Spain. The technique involves optimizing a photo of the image to represent its physical details, printing it with a specialized printer, and then treating it with a special 12-hour chemical process to give it volume.

Kurzeme

1) Mālkalns Tukumā -
ZIEDI

2) Cieceres taka
Saldū – GLEZNAS

3) Elkraga taka
Usmā – MORICSALA,
ZIVIS, binoklis

4) Grobiņa – KURŠU
VIKINGI arheol.k.

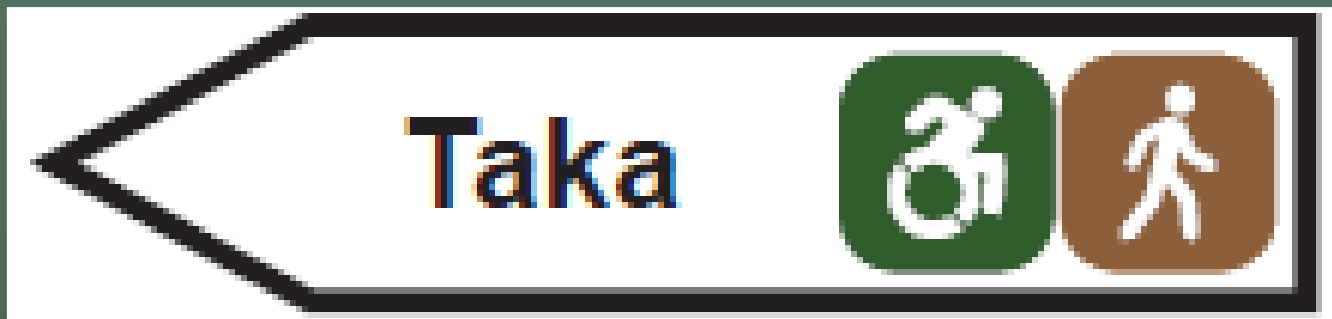
5) Būšnieku ezers
Ventpilī - PUTNI

J.Rozentāls «No baznīcas» (Pēc dievkalpojuma), 1894

Norādes zīmes, audio, «cilvēkiem ar invaliditāti draudzīgs»

Zaļš

Oranžs

				
VISION	HEARING	SMELL	TASTE	TOUCH
				

Skaņas interpretācijas risinājumi

<https://www.facebook.com/ nele.sober/videos/275574668603060>

TŪRISMA INFRASTRUKTŪRAS, PRODUKTU UN PAKALPOJUMU PIELĀGOŠANA CILVĒKIEM AR ĪPAŠĀM VAJADZĪBĀM

4 TAKA

Kāpnes

Pakāpieniem jābūt ar vienādu augstumu un platumu, nav vēlams veidot grieztas, viṅņuveida kāpnes. Projektējot kāpnes, nepieciešams ievērot vidējā soļa formulu - $b+2a$ ir jābūt aptuveni vienādam ar 650 mm, kur b - pakāpiena platums un a - pakāpiena augstums.

Katram kāpņu laidam nepieciešams marķēt pirmo un pēdējo pakāpienu ar kontrastējošu (tumšs uz gaiša) krāsu.

Kāpņu margām jāseko kāpņu formai, un tām jābūt 300 mm pirms un jābeidzas 300 mm pēc kāpnēm.

Vietās, kur ir kāpnes, jānodrošina spilgtāks apgaismojums nekā pārējā teritorijā. Vēlams apgaismojums šādās vietās ir 75 luksi.

Samainīšanas vieta

Laipas minimālais platums ir 1200 mm, taču pārskatāmā attālumā (30-50 m) nepieciešams ierīkot 2000 mm garu un 1800 mm platu samainīšanās vietu. Ja laipa ir pacelta, samainīšanās vietās tā jāapriko ar 50 mm augstām apmalēm. Apmales vēlamas visā laipas garumā.

Panduss/ slīpne

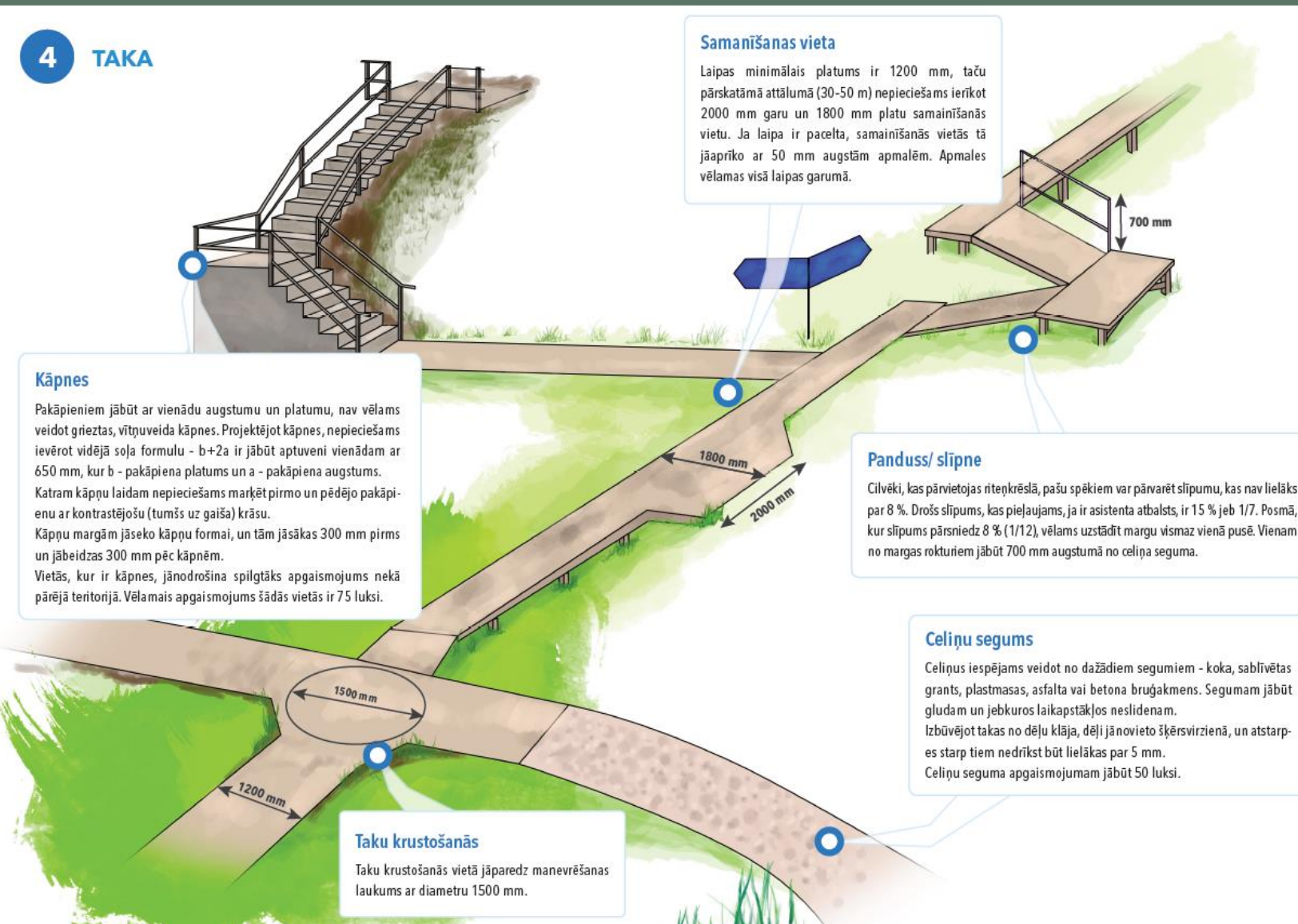
Cilvēki, kas pārvietojas riteņkrēsļā, pašu spēkiem var pārvarēt slīpumu, kas nav lielāks par 8%. Drošs slīpums, kas pieļaujams, ja ir asistenta atbalsts, ir 15% jeb 1/7. Posmā, kur slīpums pārsniedz 8% (1/12), vēlam uzstādīt margu vismaz vienā pusē. Vienam no margas rokturiem jābūt 700 mm augstumā no celiņa seguma.

Celiņu segums

Celiņus iespējams veidot no dažādiem segumiem - koka, sablīvētas grants, plastmasas, asfalta vai betona bruģakmens. Segumam jābūt gludam un jebkuros laikapstākļos neslidenam. Izbūvējot takas no dēļu klāja, dēji jānovieto šķērsvirzienā, un atstarpes starp tiem nedrīkst būt lielākas par 5 mm. Celiņu seguma apgaismojumam jābūt 50 luksi.

Taku krustošanās

Taku krustošanās vietā jāparedz manevrēšanas laukums ar diametru 1500 mm.

Sadarbība

Apeirons

Paldies☺

alise.luse@kurzemesregions.lv

+371 26567874

